

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 030152 14 Rev
Banjaluka, 12. februara 2015. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija: Stake Gojković, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Tanje Bundalo, članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca M.S. iz S., iz L., ..., kojeg zastupa punomoćnik D.K., advokat iz B.L., protiv tuženog K. o. a.d. B., Ul. ..., kojeg zastupa punomoćnik S.G., dipl. pravnik, zaposlena kod tuženog, radi naknade štete, vrijednost spora 20.100,00 KM, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 P 030152 13 Gž od 21. februara 2014. godine, na sjednici održanoj 12. februara 2015. godine, donio je

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 P 030152 13 Gž od 21. februara 2014. godine ukida i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovni postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 P 030152 08 P od 16. aprila 2013. godine, odbijen je zahtjev tužioca kojim je tražio da se tuženi obaveže da mu plati protuvrijednost iznosa od 10.000,00 EUR u konvertibilnim markama, po kursu na dan isplate u mjestu ispunjenja, sa zakonskom zateznom kamatom od 09. maja 2007. godine do isplate i troškove parničnog postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 P 030152 13 Gž od 21. februara 2014. godine, žalba tužioca je odbijena, presuda Osnovnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 P 030152 08 P od 16. aprila 2013. godine potvrđena, te je odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova žalbenog postupka.

Revizijom tužilac pobija drugostepenu presudu, zbog svih razloga propisanih zakonom, s prijedlogom da se revizija usvoji, preinači pobijana presuda tako da se tužbeni zahtjev usvoji ili da se presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Odgovorom na reviziju osporeni su razlozi revizije i predloženo da se revizija odbije.

Predmet spora je zahtjev tužioca za isplatu protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR u konvertibilnim markama sa zakonskom zateznom kamatom, koji je tužilac isplatio oštećenom trećem licu, na ime naknade materijalne štete i troškova postupka iz osiguranog slučaja po pravosnažnoj presudi suda.

Nakon provedenog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da se dana 17. novembra 1992. godine u S., na putu K.-B., dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj je učestvovao tužilac na način što je upravljao teretnim vozilom marke ..., sa priključnim vozilom marke ..., s jedne strane i vozač Z.S. s druge strane, koji je upravljao teretnim vozilom marke ...; da je vozilo kojim je upravljao tužilac bilo u vlasništvu PP J. iz H., Opština P., koje je bilo osigurano od odgovornosti za štete prema trećim licima kod pravnog prednika tuženog, S.o., PJ P.; da je saobraćajnu nezgodu skrivio tužilac, zbog čega je krivično odgovarao i osuđen na novčanu kaznu; da je u saobraćajnoj nezgodi Z.S. pretrpio materijalnu i nematerijalnu štetu i da je protiv tužioca i tuženog sudu podnio tužbu, radi naknade štete; da je Opštinski sud u Sremskoj Mitrovici, donio presudu broj P-757/96 od 07. aprila 2000. godine, kojom je solidarno obavezao tužioca i tuženog da mu nadoknade nematerijalnu i materijalnu štetu i troškove postupka; da se tužilac nije žalio, a da je tuženi izjavio žalbu, koja je rješenjem Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici, broj: Gž-1142/00 od 30. avgusta 2002. godine uvažena, presuda ukinuta u obavezujućem dijelu u odnosu na tužene; da je u ponovnom postupku tuženi zaključio sa oštećenim Z.S. sudsko poravnanje, u pogledu naknade nematerijalne štete na ime fizičkih bolova i pretrpljenog straha u ukupnom iznosu od 5.000,00 KM, a da je oštećeni zadržao pravo da za materijalnu štetu i troškove postupka traži naplatu od tužioca; da je u daljem toku postupka, rješenjem Opštinskog suda u Sremskoj Mitrovici, broj:P-1355/02 od 23. septembra 2003. godine, odbačena tužba Z.S. iz B., u dijelu postavljenog zahtjeva za isplatu materijalne i nematerijalne štete u odnosu na M.S., jer je o zahtjevu u odnosu na istog pravosnažno presuđeno presudom broj: P-757/96 07. aprila 2000. godine; da je protiv tužioca vođen izvršni postupak, radi prinudne naplate duga po navedenoj presudi; da je tužilac oštećenom Z.S., dana 09. maja 2007. godine isplatio iznos od 10.000,00 EUR, po osnovu presude Opštinskog suda u Sremskoj Mitrovici od 07. aprila 2000. godine i rješenja o izvršenju istog suda broj: I-802/04 od 01. jula 2004. godine, na ime glavnog duga i troškova postupka, a prema obračunu V. banke a.d. N.S.

Na osnovu utvrđenih činjenica, prvostepeni sud je imajući u vidu da su tužilac i tuženi obični suparničari, da je tuženi sa oštećenim Z.S. zaključio sudsko poravnanje u pogledu nematerijalne štete i da je oštećeni izjavio da će se isplatom tog iznosa smatrati u cjelosti namirenim od tuženog, zaključio da tužilac ne može od tuženog tražiti povrat onoga što je isplatio na ime materijalne štete i troškova postupka, jer ta obaveza nije bila obuhvaćena sudskim poravnanjem, zbog čega je sudio kao u izreci osporene presude.

Odlučujući o žalbi tužioca, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda. Smatra da je tužbeni zahtjev pravilno odbijen, ali ne iz razloga koje je dao prvostepeni sud, nego zbog nedostatka aktivne legitimacije na strani tužioca. S pozivom na član 262. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ br. 29/78, 39/85 i 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, dalje: ZOO), a nalazeći da tužilac kao vozač vozila nije bio u ugovornom odnosu sa tuženim, zaključio je da nema pravo na regres isplaćenog iznosa oštećenom i pored činjenice da je taj iznos isplatio.

Drugostepena presuda nije pravilna.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju saobraćajna nezgoda se dogodila 1992. godine, na teritoriji S. Tužilac je zbog nepropisnog upravljanja teretnim vozilom, presudom krivičnog suda oglašen krivim za učinjeno krivično djelo teško djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja, iz člana 201. stav 3, u vezi sa članom 195. stav 3. u vezi st. 1. KZ RS, učinjenog iz nehata, za koje mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 1.500,00 dinara. Drugi učesnik u nezgodi Z.S. iz B., pretrpio je materijalnu i nematerijalnu štetu. Vozilo u vlasništvu PP J. iz H., kojim je upravljao tužilac, bilo je osigurano od autoodgovornosti kod pravnog prednika tuženog. Presudom Opštinskog suda u Sremskoj Mitrovici, broj: P-757/96 od 07. aprila 2000. godine, na koju se tužilac nije žalio, obavezan je tužilac pored ostalog, da oštećenom po osnovu materijalne štete isplati iznos 26.181,60 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 25. oktobra 1997. godine do isplate i troškove postupka u iznosu od 7.050,00 dinara. U ponovnom postupku koji je proveden u tom predmetu, tuženi po čijoj žalbi je ukinuta navedena presuda, zaključio je sa oštećenim sudsko poravnanje, kojim se obavezao da mu isplati na ime nematerijalne štete iznos od 5.000,00 KM, a oštećeni je zadržao pravo da materijalnu štetu i troškove postupka naplati od tužioca. Tužilac je dana 09. maja 2007. godine, izvršavajući presudu oštećenom isplatio iznos od 10.000,00 EUR.

Iz prednjeg proizlazi da su tužilac i tuženi u parničnom postupku koji je prethodio ovoj parnici, učestvovali na stani tuženih kao obični suparničari, s obzirom da je obaveza štetnika i osiguravača solidarna. Nije sporno da je oštećenom naknadu nematerijalne štete isplatio tuženi, na osnovu sudskog poravnanja, a naknadu materijalne štete i troškova postupka da je isplatio tužilac na osnovu navedene presude.

Odgovornost imaoca motornog vozila, odnosno osiguranika, temelji se na odredbama ZOO, dok se odgovornost zajednice osiguranja temelji na odredbama zakona koji regulišu pitanje osiguranja imovine i lica. Članom 90. stav 1. Zakona o osnovama sistema osiguranja imovine i lica („Službeni list SFRJ“ broj: 17/90, dalje: ZOSOIO), koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štetnog događaja je propisano da vlasnik odnosno korisnik motornog i priključnog vozila je dužan da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom motornog vozila (osiguranje autoodgovornosti) pričinu trećim licima usljed smrti, povrede tijela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari, osim od odgovornosti za štetu na stvarima koje je primio na prevoz.

U smislu navedene odredbe zakona, ugovor o osiguranju pruža osiguravajuće pokriće i ovlaštenom vozaču vozila, ukoliko je odgovoran za štetu, jer vozač motornog vozila u slučaju ako nije vlasnik vozila, nije dužan da zaključi ugovor o osiguranju autoodgovornosti.

Navedeno proizlazi i iz odredbe člana 1. stav 2. Uslova za osiguranje od autoodgovornosti, Prečišćenog teksta, Organizacije za osiguranje „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo, od oktobra 1991. godine, koji su prihvaćeni odredbom člana 99. Statuta tuženog od 10. avgusta 1992. godine, koji čine sastavni dio zaključenog ugovora o osiguranju autoodgovornosti, kojom je propisano da pored odgovornosti imaoca vozila, osigurana je odgovornost svih lica koja po volji imaoca rade prilikom upotrebe vozila (vozač, konduker i sl.), kao i lica koja se prevoze njegovim vozilom po volji imaoca.

Slijedom prednjeg, pogrešan je stav drugostepenog suda da tužilac nije aktivno legitimisan u ovoj parnici, na šta tužilac u reviziji s osnovom ukazuje.

Pobijana presuda sadrži samo razloge koji se tiču odbijanja tužbenog zahtjeva tužioca, zbog nedostatka aktivne legitimacije tužioca. Kako se zbog ovog pogrešnog pravnog zaključka drugostepeni sud nije upuštao u ocjenu žalbenih navoda tužioca, niti je iznio svoje suđenje u pogledu osnova i visine tužbenog zahtjeva tužioca, nema uslova za preinačenje drugostepene presude, pa je primjenom člana 250. stav 2. ZPP, valjalo reviziju tužioca usvojiti, pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić